

УДК 378.14:516-41/4-07/-08

АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ З ПОЗИЦІЙ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

Андрейчин С.М., Кавецька Н.А., Бількевич Н.А., Бугай Б.Г., Верещагіна
Н.Я., Ганьбергер І.І., Кузів П.П., Кучер С.В., Лихацька В.О., Руда М.М.,
Чернець Т.Ю., Ярема Н.З.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені
І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Доказова медицина має суттєвий вплив на різні аспекти медицини: медичний, етичний, економічний, юридичний, освітній.

Освітній аспект полягає в ефективному і професійному навчанні медичних кадрів, своєчасному підвищенні їх кваліфікації із застосуванням стандартів доказової медицини і нівелюванні відмінності між дипломами і сертифікатами, отриманими в різних медичних навчальних закладах і, відповідно, кваліфікації лікарів.

Доказова медицина є комплексом заходів, що поетапно готують лікаря до самостійного прийняття рішень, спонукають його на постійний пошук нової інформації з метою вирішення медичних проблем. Потрібні знання і навички накопичуються в процесі вивчення загальних, спеціальних предметів, при післядипломному навчанні і перепідготовці медичних спеціалістів.

Це вимагає від викладачів вищих навчальних закладів перебудови системи роботи з студентами в бік впровадження в процес навчання принципів доказової медицини, орієнтованих на розумну інтеграцію клінічного досвіду з результатами контрольованих клінічних досліджень.

В основу організації викладання може бути покладена п'ятиступінчаста модель доказової медицини D. Sackett, яка включає в себе: чітке формулювання клінічного питання, пошук відповіді на нього в літературі, критичну оцінку знайдених відомостей, визначення можливостей їх

використання при лікуванні конкретного хворого і застосування знайдених даних на практиці з оцінкою результатів проробленої роботи.

Пропедевтика внутрішньої медицини є однією з базових дисциплін, що закладають фундамент професійних вмінь та основ клінічного мислення майбутніх лікарів.

Головною метою предмета вважають навчання методам обстеження хворого, виявленню симптомів хвороби, формулюванню основних синдромів. Однак недостатньо вирішеним залишається питання вивчення об'єму додаткових методів обстеження, принципів доказової медицини при оцінці методів, адже лікар повинен вміти здійснювати осмислене використання всіх методів обстеження хворого (фізичних, лабораторних, інструментальних), оцінити їх можливі ризики, ймовірність помилок з точки зору доказової медицини, співвідношення ефективності й вартості.

Студенти повинні навчитися розуміти наскільки важливі рівні доказовості в медицині і вміти їх оцінювати. Дуже важливо запевнити студентів, що вибір лікування повинен визначатися достовірними відомостями про те, що дійсно працює, а не про те, що мабуть працює, або повинно працювати (Greenhalgh T., 2004).

Тому під час проведення практичних занять, читання лекцій викладачі наводять приклади доказової медицини при вивченні захворювань, синдромів патології, розповідають про лікарські препарати, лікувальний ефект яких був доведений в багатоцентричних контрольованих дослідженнях, наголошують на необхідності брати за основу дані доказової медицини для визначення діагностичної та лікувальної тактики, профілактики захворювань.

Впродовж року студенти поєднують аудиторну роботу: відвідування лекцій, практичних занять із самостійною (позааудиторною), яка включає поєднання вивчення теоретичного матеріалу з елементами творчості: написання навчальної історії хвороби, рефератів, робота в студентському науковому гуртку. Така робота спонукає студента вчитися шукати в інтернеті

наукові публікації, рекомендації, стандарти діагностики і лікування захворювань внутрішніх органів, що відповідають принципам доказової медицини.

Основні принципи доказової медицини обов'язково використовуються в роботі студентського наукового гуртка. При залученні студента до наукового дослідження викладач обговорює з студентом наскільки воно відповідає критеріям доказової медицини, шукає шляхи наближення даної методики дослідження до відповідних вимог. Метою такої роботи є навчання молодого науковця вмінню організувати і провести дослідження на сучасному рівні та отримання даних, що будуть мати доказовість.

Висновки і перспективи

Клінічні наукові дослідження і медична освіта в аспекті доказовості рішень, що приймаються, повинні інтегруватись в єдину систему.

Саме з навчання студентів треба починати впровадження засад доказової медицину в практику системи охорони здоров'я, клінічну та наукову діяльність.

Надбані знання в галузі доказової медицини та досвід їх використання студентами сприятиме формуванню клінічного мислення, посиленню мотивації до навчання й самовдосконалення, пошуку нових знань.

Організація навчального процесу з позицій доказової медицини дозволить навчити майбутніх лікарів пошуку достовірної та якісної інформації, відбору її за ступенем цінності і ефективному використанню в подальшій клінічній практиці.